

Uluslararası “Krizlerin Ortasında Yetişkin Eğitimi” Konferansının Ardından *Onur Seçkin⁷*

Avrupa Yetişkin Eğitimi Araştırmaları Topluluğu (ESREA)⁸, Yerel ve Küresel Arasında Araştırma Ağı'nın 13. Konferansı, "Krizlerin Ortasında Yetişkin Eğitimi"⁹ ana temasıyla, 7-9 Eylül 2023 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleşti. ESREA, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Yetişkin Eğitimi Derneği ortak organizasyonu ile, Yeditepe Üniversitesi evsahipliğinde gerçekleşen konferansa başta Avrupa ülkeleri olmak üzere dünyanın farklı ülkelerinden birçok yetişkin eğitimci katılırken, Konferans aynı zamanda ülkemizdeki yetişkin eğitimcilerin biraraya geldiği ve yetişkin eğitimi alanındaki uluslararası ve ulusal gündemler üzerine tartışma olanağı sunan bir platform oldu.

Figure 1: Konferans katılımcıları ve Yeditepe Üniversitesi Yönetimi konferans açılışında.

ESREA yetişkin eğitimi ve öğrenmesi üzerine nitelikli çalışmalarını desteklemek ve bu tür

⁷ Yeditepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dr. Öğretim Üyesi, “Krizlerin Ortasında Yetişkin Eğitimi” Konferansı Organizasyon Komitesi üyesi.

⁸ ESREA'nın içinde bulunan araştırma ağlarına ve ESREA'nın çalışmalarına web sitesi <https://esrea.org/> üzerinden ulaşılabilir.

⁹ Konferansa ilişkin genel bilgilendirmelere Yetişkin Eğitimi dergisinin içinde bulunan <https://yetiskinegitimi.org/tr/esreaistanbul2023> adresinden ulaşılabilir.

araştırmaların yaygınlaşmasını sağlamak hedefiyle, özellikle son 25 yıldır yetişkin eğitimi alanında yaptığı çalışmalarla önemli bir kurumsallık haline geldi. Özellikle 2000’li yılların başından itibaren büyük oranda Avrupa ölçeğinde önemli çalışmalara ev sahipliği yapmış olan ESREA’nın içerisinde ülkemizdeki konferansın düzenleyicisi olan “Yerel ve Küresel Arasında-Yetişkin Öğrenme Toplulukları” araştırma ağının yanında, “Aktif Demokratik Yurttaşlık ve Yetişkin Öğrenmesi”, “Çalışma Yaşamı ve Öğrenme”, “Yetişkin Eğitiminde Politika Çalışmaları” ve “Dönüştürücü ve Özgürleştirici Yetişkin Eğitimi” ağlarının bazılarını oluşturduğu toplam 13 tane ağ var. Bu ağlar konferanslar, seminerler, çeşitli ortak araştırmalar ve yayınlar yoluyla özellikle Avrupa ölçeğinde yetişkin eğitimi alanında çalışan araştırmacı ve uygulayıcılar için aktif bir işbirliği ve zenginleşme olanağı sunuyor. ESREA’nın ayrıca RELA (The European journal for Research on the Education and Learning of Adults- Avrupa Yetişkin Eğitimi ve Öğrenimi Araştırma Dergisi) isimli süreli bir yayını bulunuyor. Açık erişimi olan bu hakemli dergi yetişkin eğitimi ve öğrenmesi üzerine eleştirel araştırmalara yer veriyor.

İstanbul’da "Krizlerin Ortasında Yetişkin Eğitimi" ana temasıyla gerçekleştirilen konferans ESREA’nın “Yerel ve Küresel Arasında Araştırma Ağının” 13. Konferansı olarak düzenlendi. Bu ağ Ekim 2006’da Portekiz’in Faro şehrinde kuruldu ve o yıldan bu yana Avrupa’da topluluk gelişimi ve yetişkin öğrenimini incelemeyen araştırmacıları biraraya getiren çalışmalar, etkinlikler yapıyor. Yeditepe Üniversitesi’nin ana kampüsünde 7-9 Eylül 2023 tarihlerinde gerçekleşen İstanbul Konferansı’nın Organizasyon Komitesi’nde, Danışma ve Bilim Kurullarında da o yıllardan bu yana Yerel ve Küresel Arasında Araştırma Ağının konferanslarına katılan yetişkin eğitimciler ve araştırmacılar bulunuyordu. Bu Ağ özellikle, kentsel ve kırsal toplulukların gelişimi, küresel süreçlerin bu dinamikler üzerindeki etkisi ve yetişkin eğitimi ve öğrenmesinin tüm bu bağlamdaki yeri üzerine araştırmacıları biraraya getiren bir amaçla çalışıyor. Yerel ve Küresel Arasında Araştırma Ağının 1. Konferansı 2006’da Portekiz’in Faro kentinde yapılırken, sonrasında Wrocław (Polonya), Magdeburg (Almanya), Seville (İspanya), Pécs (Macaristan) gibi şehirlerde konferanslar düzenlendi. Bu Ağın 5. Konferansı 2011 yılında yine ülkemizde İstanbul’da Boğaziçi Üniversitesi’nin ev sahipliğinde gerçekleşmişti. İlk İstanbul konferansından 12 yıl sonra Ağın 13. Konferansı da yine İstanbul’da, bu defa Yeditepe Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleşti. Her konferansın kapanışında bir sonraki konferansın nerede ve ne zaman yapılacağına ilan edilmesi bir gelenek haline gelirken, Ağın 14. Konferansının Polonya’nın Wrocław şehrinde 2025 yılında gerçekleşeceği 13. Konferansın kapanışında ilan edildi.

Neden krizler ve yetişkin eğitimi?

13. İstanbul Konferansı'nın teması "Krizler Ortasında Yetişkin Eğitimi" olarak belirlendi. Organizasyon Komitesi¹⁰ olarak bu tema üzerinde çokça tartışmamızın ve sonunda bu temayı belirlememizin temel nedeni her bir yanımızın krizlerle çevrili olmasının tüm dünyada ve ülkemizde görünür ve hissedilir olması oldu. Çok yakın tarihimizde, daha üzerinden 4 yıl gibi bir zaman geçti, COVID 19 pandemisini hatırlayalım. Dünyada yaklaşık 7 milyon insan hayatını kaybetti bu süreçte. Savaşlar, çatışmalar her yerde sürüyor. 21. Yüzyılı yaşıyoruz, halen on binlerce insan hayatını savaşlarda, çatışmalarda kaybediyor. Milyonlar yerinden yurdundan olup, göçmen, mülteci gibi statülere geçiyor. Ekonomik kriz, yoksulluk, eşitsizlikler derinleşiyor, iklim krizi gündelik hayatta kendini hissettirir hale geliyor. Konferansı gerçekleştirdiğimiz 2023 yılının Şubat ayında binlerce insanımızın çöken binalarda hayatını kaybettiği deprem. Eğitim, sağlık gibi alanlar tüm dünyada bu büyük krizlerin, sorunların ve tartışmaların içerisinde varlığını sürdürmeye çalışıyor. Ve etrafımız tüm bu krizlerle çevriliyken yetişkin eğitiminin bunlardan nasıl etkilendiğini, yetişkinlerin öğrenme deneyimlerinin toplumları, toplulukları ve insanları güçlendirerek insanların toplumsal ve bireysel iyilik halini nasıl güçlendirebileceğini yetişkin eğitimi alanında çalışan araştırmacılar, akademisyenler, eğitimciler ve uygulayıcılar olarak düşünmenin çok anlamlı olacağını düşündük ve konferansın teması bu tartışmalarımızdan ortaya çıktı.

Her ne kadar yetişkin eğitimi alanında giderek mesleki becerilerin gelişmesine sınırlansa da yetişkinlerin eğitiminin bunu içermekle birlikte bunun çok ötesinde işlevlere sahip olduğunu biliyoruz. Yetişkin eğitiminin dünyadaki milyonlarca okumaz yazmaz insana, aktif demokratik yurttaşlığın desteklenmesine, toplumsal eşitsizlikler çerçevesinde dezavantajlı grupların güçlendirilmesine, doğal felaketselere karşı bilinçlenmeye ve bunların toplumsal felaketselere dönüşmesini engellemeye, bireysel ve toplumsal çerçevede iyi oluş halini desteklemeye yönelik işlevleri belki de daha büyük bir ihtiyaç olarak bugün kendisini gösteriyor. "Krizler Ortasında Yetişkin Eğitimi" temasıyla gerçekleştirilen bu konferans tam da bu çerçeveyi dikkate alarak yola çıktı.

Gerek yetişkin eğitimi alanında bu tema ve etrafındaki tartışmalara ilişkin ilgi gerekse

¹⁰ Konferansın Organizasyon Komitesi şu isimlerden oluşuyordu: Onur Seçkin (Yeditepe Üniversitesi), Ş. Erhan Bağcı (Çukurova Üniversitesi), Şengül Erden (Ankara Üniversitesi), Gökçe Güvercin (Maltepe Üniversitesi), Begüm Yengel (Orta Doğu Teknik Üniversitesi), Simay Vapurlu Yeditepe Üniversitesi).

İstanbul’un uluslararası konferanslarda her zaman gördüğü cazibe konferansa dünya ve ülkemiz ölçeğinde bir ilgi yarattı. Konferansa İspanya’dan Yunanistan’a, ABD’den İsveç’e, Polonya’dan Sırbistan’a farklı ülkelerde yetişkin eğitimi alanında çalışan onlarca akademisyen ve araştırmacı katılırken, ülkemizden de yetişkin eğitimi alanında çalışan akademisyenler, araştırmacılar, genç bilim insanları ve uygulayıcılar katıldı. Bu bağlamda Konferans bir taraftan farklı ülkelere önemli bir uluslararası bir temsiliyet ortaya koyarken, ülkemizin yetişkin eğitimi birikimini de büyük oranda içine alan bir platform haline dönüşmüş oldu.

Krizler Ortasında Yetişkin Eğitimi Konferansı oldukça zengin bir program ile gerçekleşti. Organizasyon Komitesi tarafından program oluşturulurken sadece akademik çerçevede değil, yetişkin eğitimi alanında yer alan pratik uygulamalara alan açan, İstanbul’un coğrafi ve kültürel güzelliklerini de programa dahil eden bir yaklaşım sergilendi. Akademik program açılış konuşmalarının ardından Ankara Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Ahmet Yıldız’ın, “Krizler Çağında Yetişkin Eğitiminde Yeni Eğilimler: Türkiye Deneyiminden Dersler” başlıklı ana konuşmasıyla başladı.

Figure 2: Ana Konuşmacı Prof. Dr. Ahmet Yıldız’ın açılış konuşmasından.

Yıldız konuşmasında bugün krizlerle çevrili dünyanın içerisinde yetişkin eğitime yönelik olarak özellikle, yetişkin eğitimcilerin nitelikli olarak yetiştirilmesi gereksinimine, teknolojinin yarattığı olanakların yanında bir taraftan yetişkin eğitimi alanında da ortaya çıkardığı eşitsizliklere, halen en çok ihtiyaç duyan kesimlere yetişkin eğitiminin yeterince ulaşamıyor olmasına, neoliberalizmin belirlediği çerçevede öğrenme kavramının metalaşmasına ve bu yaklaşımın ihtiyacı olan kesimlerde yetişkin eğitime erişim yönünde ciddi mahrumiyetler yaratmasına işaret etti.

Konferansta açılışın ardından 42 bildirinin sunulduğu 15 paralel oturum gerçekleştirildi.¹¹

---

¹¹ Konferansta Prof. Dr. Ahmet Yıldız’ın yaptığı ana konuşmanın tam metninin, sunulan bildirilerin **Yetişkin Eğitimi Dergisi/Cilt: 6/Sayı: 10/Mayıs 2023/Sayfa: 100-106**
Journal of Adult Education/Volume: 6/Issue: 10/May 2023/Pages: 100-106

Konular arasında okur yazarlıktan sürdürülebilirliğe, pandeminin öğrettiklerinden dönüştürücü öğrenme deneyimlerine, yetişkin eğitimi politikalarından yerel yönetimlerin yetişkin eğitimi pratiklerinden farklı birçok konuda bildiriler sunuldu. Konferansta “Kriz Döneminde Yetişkin Eğitimi ve Yetişkin Eğitimcilerinin Rolü” başlıklı bir panele de yer verilirken, Hamburg Üniversitesi’nden Prof. Anke Grotlüşen, Belgrad Üniversitesi’nden Doç. Dr. Aleksandar Bulajic ve Türkiye’den ise İstanbul Büyükşehir Belediyesi’ne bağlı yetişkin eğitimi kurumu Enstitü İstanbul İSMEK Genel Koordinatörü Dr. Canan Aratemur panelin konuşmacıları oldu.

Figure 3: Konferans kapsamında düzenlenen panel.

Üç günlük Konferans programı akademik boyutlarının yanında sosyal ve kültürel olarak da güçlü bir çerçevede kurgulandı. Konferansın akademik boyutunun yanında uygulama örneklerini içeren saha ziyaretleri, kültürel ve uzun dönemde birlikte yapılacak çalışmalar için birbirini daha iyi tanımaya yönelik sosyal ve kültüre etkinlikler de programın parçasıydı. Ev sahibi Yeditepe Üniversitesi’nin de destekleriyle gerek üniversitede gerekse de İstanbul’un güzelliğini ortaya koyan Boğaz’da teknede yapılan yemek etkinlikleri Konferans grubunun birlikte vakit geçirerek birbirinin daha fazla tanınmasını, oturumlar boyunca süren formal tartışmaların yanında informal tartışmaların da sürmesini sağladı.

Konferans’ın önemli ve ilgi çekici etkinliklerinden biri de Enstitü İstanbul İSMEK’in Maltepe’deki Mutfak Sanatları Okulu’na yapılan ziyaret ve burada gerçekleştirilen atölye çalışması oldu. İstanbul ölçeğinde bir yerel gelişim pratiği olarak yetişkin eğitimi alanındaki uygulamalar hakkında bilgi sahibi olmanın yanında Mutfak Sanatları Okulu’nun öğretmenleriyle yapılan bir kahve demleme atölyesi, yetişkin eğitime ilişkin bir konferansın

özetlerinin ve ESREA Yerel ve Küresel Arasında Araştırma Ağı sorumlularından Rob Evans’ın konferans ilişkin değerlendirmelerini içeren yazısına Yetişkin Eğitimi dergisi web sitesinde <https://yetiskinegitimi.org/images/esrea2023/esrea-2023-abstract-book.pdf> adresinde bulunan Konferans Bildirileri Özet Kitabından ulaşılabilir.

Yetişkin Eğitimi Dergisi/Cilt: 6/Sayı: 10/Mayıs 2023/Sayfa: 100-106
Journal of Adult Education/Volume: 6/Issue: 10/May 2023/Pages: 100-106

parçası olarak ayrıca anlamlı bir deneyim olanağı sağladı.

Figure 4. Enstitü İstanbul İSMEK Maltepe Mutfak Sanatları Okulu ziyaretinden

ESREA Yerel ve Küresel Arasında Araştırma Ağı'nın sözcülerinden biri olan ve İstanbul Konferansı'na katılan Dr. Rob Evans, Konferans özet kitabı için yazdığı değerlendirme yazısında İstanbul Konferansı'nın birçok yönden kendisini aşan bir çerçeve ile kesin bir başarı gösterdiğini ifade ediyordu. Evans'a göre, Konferansı öncelikle Türkiye'nin ve Avrupa'nın hemen her yerinden genç ve daha deneyimli araştırmacıları biraraya getiren coşkulu, neşeli, bağlılığı yüksek organizasyonel bir başarı olarak değerlendiriyordu. Yapılan tartışmalar ve araştırma deneyimlerinin paylaşımına dikkat çeken Evans Konferansı'ı araştırma bağlamında bir başarı olarak değerlendirirken, diğer taraftan bu tür konferanslarda her zaman yaşanmayan bir çerçevede, konferans sürecinde ortaya çıkan sosyal deneyimlere, dostluğa, cömertliğe ve zarafete işaret ediyordu. Evans İstanbul Konferansı'nın uzun süre hafızalarda yer alacak anılar bıraktığına işaret ederken, konferansın gerek akademik gerekse de pratik boyutlarıyla yetişkin eğitimi alanına katkıda bulunduğu dikkat çekiyor.

Figure 5: Yerel ve Küresel Arasında Araştırma Ağı'nın sözcülerinden Dr. Rob Evans.

İstanbul'da üç gün boyunca “Krizlerin Ortasında Yetişkin Eğitimi” temasıyla başta Avrupa ülkelerinden olmak üzere dünyadan ve ülkemizden katılımlarla gerçekleşen, yetişkin eğitimi

alanında çalışan, bu alana gönül veren araştırmacıları, uygulayıcı ve akademisyenleri biraraya getirerek önemli tartışmalara ev sahipliği yaptı. Konferans bu tartışmaların dışında yarattığı heyecanla gerek uluslararası gerekse de ulusal düzeyde birlikte düşünmek, birlikte araştırmak ve krizlerin çevrelediği dünyamızda yetişkin eğitiminin ve yetişkin eğitimcinin rolünü ve sesini daha da güçlendirmek için önemli bir motivasyon kaynağı sağladı. Konferansın son gününde, bütün katılımcılarda hareketli ve yoğun üç günün yarattığı yorgunluğa eşlik eden temel duygu, alanda çalışan bilim insanları ve araştırmacıların yapılacak araştırmalar ve bu tür etkinliklerle, krizlerle çevrili zamanımızda yetişkin eğitiminin güçlendirici rolünü güçlendirmeye yönelik isteği ve heyecanı oldu.